

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 27 ระหว่างวันที่ 2 - 8 กรกฎาคม 2549

(Outbreak Verification Summary, 27th Week, July 2 - 8, 2006)

✍ เขียนเรียงโดย สุทธนันท์ สุทธชนะ แพทย์หญิงบรรณา หาญเชาว์วรกุล

กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

ข่าวการระบาดใน / ต่างประเทศ

✉ sut_chana@yahoo.com

ในสัปดาห์ที่ 27 ระหว่างวันที่ 2 - 8 กรกฎาคม 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 มีรายงานผู้ป่วยเด็กมีอาการกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและน้ำท่วมปอดเฉียบพลัน จาก 3 จังหวัด จำนวน 8 ราย ที่จังหวัดนครราชสีมา 4 ราย กรุงเทพมหานคร 3 ราย และนครปฐม 1 ราย วันที่ 29 มิถุนายน 2549 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยเด็กเสียชีวิตด้วยอาการกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและน้ำท่วมปอดเฉียบพลันจำนวนหลายรายที่จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการสอบสวนโรคร่วมกับพื้นที่และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พบผู้ป่วยเด็กที่มีอาการดังกล่าวจำนวน 8 ราย ที่จังหวัดนครราชสีมา 4 ราย กรุงเทพมหานคร 3 ราย และนครปฐม 1 ราย ในจำนวน 8 รายนี้เสียชีวิต 7 ราย อีก 1 ราย นอนพักรักษาอยู่ในหอผู้ป่วยวิกฤติ ผู้ป่วยอายุต่ำสุด 5 เดือน สูงสุด 13 ปี ค่ามัธยฐานอายุเท่ากับ 2.5 ปี ส่วนใหญ่เป็นชาย อัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 7 : 1 ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 18 พฤษภาคม 2549 ส่วนใหญ่เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 24 - 25 มิถุนายน 2549 อาการที่พบคือ ผู้ป่วยทุกราย มีไข้ บางรายมีอาเจียน ถ่ายเหลว มีเพียง 2 รายเท่านั้นที่แพทย์พบว่ามึน โดยมึนเพียง 1 รายที่ลักษณะผื่นเข้าได้กับโรคมือ เท้า ปาก (hand, foot and mouth) 1 ราย ผู้ป่วยทุกราย จะมีอาการนำคือ มีไข้ประมาณ 1 - 3 วัน จากนั้นอาการจะแย่ลงอย่างรวดเร็ว ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มป่วยจนถึงเสียชีวิตอยู่ระหว่าง 2 - 4 วัน ลักษณะอาการที่รุนแรงก่อนเสียชีวิตคือ มีน้ำท่วมปอดและระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว จากการประชุมของผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ คาดว่าพยาธิสภาพอาจอยู่ที่กล้ามเนื้อหัวใจ ลักษณะอาการของผู้ป่วยเข้าได้กับเชื้อไวรัส โดยเชื้อที่คาดว่าอาจเป็นสาเหตุคือ Enterovirus 71, Adenovirus หรือ Coxsackievirus ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่แผนกไวรัส คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบสารพันธุกรรมของเชื้อ Enterovirus 71 ในอุจจาระผู้ป่วย 1 ราย และเสมหะที่ดูดจากท่อช่วยหายใจ 1 ราย

เนื่องจากมีการตรวจพบเชื้อ Enterovirus 71 ในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 แต่ไม่มีรายงานผู้ป่วยอาการรุนแรงหรือเสียชีวิต เพื่อให้ทราบขนาด ความรุนแรง และแนวโน้มของการระบาด หน่วยงานสาธารณสุขจึงควรเฝ้าระวังและรายงานผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อ Enterovirus 71 รวมทั้งให้สุกศึกษาประชาสัมพันธ์กับประชาชนเพื่อควบคุมป้องกันโรค

1.2 โรคขาดวิตามินบี 1 ในกลุ่มลูกเรือประมง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 ราย ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2549 พบผู้ป่วยเป็นลูกเรือชาวประมง จำนวน 20 ราย เป็นคนไทย 12 ราย ต่างชาติ 8 ราย มีอาการแน่นหน้าอก หายใจลำบาก บวมตามร่างกาย (มือ เท้า และอวัยวะ) เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสมุทรสาคร มี

อาการรุนแรงคือ มีภาวะช็อกต้องใส่ท่อช่วยหายใจ 1 ราย เกิดภาวะไตวายต้องล้างไต จำนวน 4 ราย แพทย์ให้การวินิจฉัย cardiac beri beri และเก็บเลือดผู้ป่วยส่งตรวจหาภาวะขาดวิตามินบี 1 อยู่ระหว่างรอผล ผู้ป่วยให้ประวัติว่าได้ออกเดินเรือหาปลาในทะเลเป็นเวลาต่อเนื่อง 3 ปี ประมาณ 5 เดือนก่อน เกิดภาวะขาดแคลนอาหารได้รับประทานเพียงข้าวและปลาที่หาได้จากในทะเลเท่านั้น ต่อมาเริ่มมีอาการป่วยจึงได้เดินทางกลับมารักษา ขณะนี้ผู้ป่วยทุกรายอาการดีขึ้น ผลการสอบสวนเชื่อว่า การเจ็บป่วยในกลุ่มลูกเรือครั้งนี้ เกิดจากภาวะขาดวิตามินบี 1 ตามลักษณะอาการทางคลินิกและการตอบสนองต่อการรักษาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับกลุ่มลูกเรือประมงที่ต้องเดินทางเป็นระยะเวลานาน และควรมีวิตามินบี 1 ชนิดเม็ดสำหรับลูกเรือเพื่อป้องกันความรุนแรงของโรคในกรณีที่อาจเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ขาดแคลนอาหาร ซึ่งเป็นการป้องกันที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก เมื่อเทียบกับการที่สามารถลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้ ขณะนี้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์ในประชากรกลุ่มเสี่ยงที่ประกอบอาชีพประมง ประสานงานกับมูลนิธิรักภัยไทย สำรวจและเฝ้าระวังโรคในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ประกอบอาชีพประมง ขณะนี้ไม่พบรายงานผู้ป่วยรายใหม่

1.3 ใช้เลือดออกในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ จังหวัดตาก จากการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่พักพิงชั่วคราวในประเทศไทย พบการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ จังหวัดตาก โดยพบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจาก 89 ราย ในเดือนเมษายน เป็น 433 รายในเดือน พฤษภาคม ตั้งแต่ต้นปีมีรายงานผู้ป่วยรวม 713 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิต ซึ่งขณะนี้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยได้ประสานงานกับองค์กรเอกชนที่ปฏิบัติงานใน ศูนย์พักพิงฯ ในการควบคุมป้องกันโรค รวมทั้งติดตามสถานการณ์ในศูนย์พักพิงฯ และจังหวัดอย่างใกล้ชิด

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกของประเทศไทย ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2549 มีรายงาน ผู้ป่วย 15,611 ราย เสียชีวิต 18 ราย อัตราป่วย 25.01 ต่อแสนประชากร อัตราป่วยตายร้อยละ 0.12 ในระดับประเทศยังไม่มีการระบาดรุนแรง แต่เมื่อพิจารณาในระดับจังหวัด พบว่า มีบางจังหวัดสถานการณ์โรคเกิดการระบาดแล้ว ซึ่งเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วย/อัตราป่วยเพิ่มมากขึ้นส่วนใหญ่เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ กำลังมีสถานการณ์โรคที่เริ่มรุนแรงมากขึ้นกว่าภาคกลางและภาคใต้

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 โรคมือ เท้า ปาก ในประเทศจีน(ฮ่องกง) และมาเลเซีย

ประเทศจีนในฮ่องกง มีรายงานพบผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก จากเชื้อ Enterovirus 71 รายที่ 11 ของปี พ.ศ. 2549 เป็นเด็กชายอายุ 9 เดือน เริ่มป่วยวันที่ 27 มิถุนายน 2549 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล Princess Margaret ขณะนี้อาการยังคงที่ สมาชิกในครอบครัว 5 ราย ไม่มีอาการป่วย

ประเทศมาเลเซีย มีรายงานพบเด็กชายอายุ 2 ปี เสียชีวิตเป็นรายที่ 11 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2549 จากการระบาดของโรคมือ เท้า ปากในรัฐซาราวัก ซึ่งพบการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ขณะนี้จำนวนผู้ป่วยเริ่มลดลง โดยกลางเดือนเมษายนมีรายงานประมาณสัปดาห์ละ 200 - 250 ราย ซึ่งก่อนหน้านี้มีรายงานสัปดาห์ละ 1,000 - 1,300 ราย